

Справа „Лупса проти Румунії” („Lupsa v. Romania”)

У рішенні, ухваленому 8 червня 2006 року у справі “*Лупса проти Румунії*”, Суд постановив, що:

- було порушено ст. 8 Конвенції;
- було порушено ст. 1 Протоколу № 7 до Конвенції (процедурні гарантії, що стосуються вислання іноземців)¹.

Відповідно до ст. 41 Конвенції Суд призначив сплатити заявнику 15000 євро як компенсацію моральної шкоди та 3000 євро на відшкодування судових витрат.

Обставини справи

Заявник, п. Дорджел Лупса, є громадянином Сербії, мешкає у Белграді. До часу вислання його з Румунії (у серпні 2003 року) він проживав у цій країні упродовж 14 років.

У 1989 році він оселився у Румунії. У 1993 році заявник заснував підприємство із обсмажування кавових зерен та їх продажу. З 1994 року п. Лупса проживає у цивільному шлюбі із громадянкою Румунії. Три роки тому у них народився син, який набув подвійне громадянство – румунське і сербське.

6 серпня 2003 року заявник повертався із-за кордону додому. Кордон він перетнув безперешкодою. Однак наступного дня його заарештували працівники прикордонної служби і депортували з країни.

Адвокат заявника звернувся зі скаргою на раптову депортацію п. Лупси з країни. Під час слухання справи апеляційним судом адвокату заявника було надано копію наказу про вислання, підписаного прокурором. Як виявилось, цей наказ було видано за вказівкою Служби розвідки Румунії відповідно до Положення № 194/2002 “Про надзвичайний стан”, який врегульовував також окремі питання щодо іноземців. Відповідно до цього положення заявника було визнано “небажаною особою” на тій підставі, що розвідкою були зібрані вагомі докази того, що його діяльність становить загрозу національній безпеці. Відтак заявнику було заборонено повертатися на територію Румунію упродовж наступних 10 років.

¹ Рішення стане остаточним відповідно до вимог ч.2 ст. 44 Конвенції, оскільки воно може бути предметом перегляду. (Прим. перекладачів)

Апеляційний суд не задовольнив клопотання адвоката про відкладення розгляду справи для повнішого вивчення отриманих матеріалів. Натомість цей суд ухвалив рішення про відмову у задоволенні скарги.

У 2003 та у 2004 роках фактична дружина заявника з їхнім сином двічі його відвідувала. Першого разу вони зустрілись у Чорногорії, другий раз – у Сербії.

Зміст рішення Суду

Заявник стверджував, що його депортація та заборона повертатися до Румунії порушували його право на повагу до приватного життя, гарантоване ст. 8 Конвенції, а також ст. 1 Протоколу № 7 до Конвенції (процедурні гарантії, що стосуються вислання іноземців).

Суд відзначив, що заявник, без сумніву, інтегрувався у румунське суспільство і створив справжню сім'ю. Суд, зваживши обставини справи, дійшов висновку про те, що вислання заявника з країни зруйнувало цю інтеграцію. Вжиті заходи також гостро шкодять його приватному та сімейному життю. На думку Суду, поодинокі відвідини заявника його подругою аж ніяк не можуть зарадити ситуації. Отож, мало місце втручання у право заявника на повагу до його приватного та сімейного життя.

Суд нагадав, що особа, до якої застосовуються заходи національної безпеки, не повинна бути позбавлена усіх гарантій від свавілля. Зокрема така особа повинна мати можливість звернутися про перегляд відповідного рішення до незалежного та неупередженого органу. Відповідний орган має бути здатним вирішувати питання факту і права, аби оцінити законність оскарженого рішення та за необхідності покарати винних у свавіллі.

Заявник жодного разу не притягувався до кримінальної чи адміністративної відповідальності у Румунії чи у будь-якій іншій країні. До того ж, компетентні органи належним чином не ознайомили його з підставами наказу про депортацію. Заявнику не було навіть вчасно (до часу вислання) вручено рішення про визнання його “небажаною особою”. Суд також негативно оцінив той факт, що національний суд поставився поверхнево до вивчення обставин справи заявника. Цей суд лише формально перевірів наказ про депортацію, не намагаючись, зі свого боку, встановити підставність міркування про те, що заявник становив загрозу національній безпеці та громадському порядку.

Суд дійшов висновку, що вислання заявника не супроводжувалося належними гарантіями від свавілля з боку органів влади. Тому Суд постановив, що втручання у

права заявника не було “передбачено законом”, як цього вимагає ст. 8 Конвенції. Отож мало місце порушення цієї статті.

Суд далі розглянув скаргу заявника на порушення ст. 1 Протоколу № 7 до Конвенції. Суд визнав, що Положення № 194/2002 „Про надзвичайний стан” не містить мінімальних гарантій захисту людини від свавільних дій з боку влади. Отож, хоча заявника і було депортовано відповідно до приписів цього положення, при цьому все одно було порушено ст. 1 Протоколу № 7 до Конвенції. Адже назване Положення не відповідало вимогам, встановленим Конвенцією.

Суд конкретизував, що органи влади порушили п.„а” і „b” ч. 1 цієї статті. Адже відповідні органи не дали заявнику найменшого натяку на назву чи вид того правопорушення, у вчиненні якого його підозрювали. Прокурор, до того ж, не ознайомив п. Лупсу із наказом про вислання. Це сталося лише під час слухання справи (відповідний наказ було представлено адвокату заявника). Національний суд, зі свого боку, не задовольнив клопотання заявника про відкладення справи. А задоволити таке клопотання було необхідним, а для повнішого вивчення наказу про вислання, а відтак для збирання доказів на підтримання позиції захисту.

Суд визнав формальний перегляд справи заявника апеляційним судом як такий, що не забезпечив належне дослідження обставин цієї справи. Суд зауважив, зокрема, що не було розглянуто факти, які свідчили на користь заявника. Тому Суд постановив, що мало місце порушення ст. 1 Протоколу № 7 до Конвенції.